

ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ

ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди
№ MPA-37
2016 йил

“Сув ҳўжалиги ва мелнорация”

йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
кайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

Тошкент – 2016

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА МЕЛИОРАЦИЯ ИНСТИТУТИ
ХУЗУРИДАГИ ПЕДАГОГ КАДРЛАРИНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА
УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ТАРМОҚ МАРКАЗИ

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашининг 2018 йил 26.09.2018 йилиги 8 - сонли баённомаси билан тасдиқланган.

Тузувчилар: “Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари” модули: с.ф.д., проф., И.Эргашев, ю.ф.д., доц., В.Топилдиев.

“Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат” модули: п.ф.д., проф., И.А.Муслимов, п.ф.н., М.Т.Мирсолиева, п.ф.н., доц., М.Усмоиловна, И.Эшмаматов.

“Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўлланш” модули: ф-м.ф.н., доц., Х.Холмедов, ф-м.ф.н., доц., Д.Ирришова, кат. ўқит., В.Ҳамидов.

“Амалий хоржий тил” модули: Ўзбекистондаги Британия Кенгашининг етакчи мутахассислари, кат. ўқит., У.Гиясова.

“Тизimli тахлил ва қарор қабул қилиш асослари” модули: с.ф.д., проф., С.Жўраев, ф.ф.д., проф. Р.Самаров, пс.ф.н., Х.М.Алимов.

Махсус фанлар бўйича: ю.х.ф.д., проф. М.Х.Ҳамидов, т.ф.н., доц. И. А.Бегматов, ю.х.ф.н., доц. Б. Ш.Матякубов, п.ф.д., проф. З.К.Исмаилова, т.ф.н., доц. С.Мирзаев, т.ф.д., доц. А.Э.Юлдашев, т.ф.н., доц. А.Муратов, Хоржий эксперт: Синтия Бертаччи Уно, (Cintia Bertacchi Uvo)

Тақризчилар: Madhava Debraishiva, т.ф.д., проф. Ф. Бариев.

Ўқув дастурлари Тошкент ирригация ва мелiorация институти Кенгашининг қарори билан тасдиққа тавсия қилинган (201 йил 8 - сонли баённома)

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 12 июнь 2015 йилдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизими янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПФ-4732 Фармонига мувофиқ тузилган бўлиб, у олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий тайёрлигини даражасини ривожлантириш, уларнинг илгор педагогик тажрибаларни ўрганишлари ҳамда замонавий таълим технологияларидан фойдаланиш бўйича малака ва кўникмаларини такомиллаштиришни мақсад қилади.

Дастур мазмуни олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари ва қонунчилик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўлланш, амалий хоржий тил, тизimli тахлил ва қарор қабул қилиш асослари, махсус фанлар негизда илмий ва амалий тадқиқотлар, педагогик тараккиёт ва ўқув жараёнини ташқил этишининг замонавий услублари бўйича сўнги ютуқлар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи, мультимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш усулларини ўзлаштириш бўйича янги билим, кўникама ва малакаларини шакллантиришни назарда туталди.

Дастур доирасида берилётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёрлигига қўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, илгор хоржий тажрибалардан самарали фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига кенг татбиқ этиш, чет тилларини итгенсив ўзлаштириш даражасини ошириш ҳисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунгазам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнларини ташқил этиш ва бошқаришни тизimli тахлил қилиш, шунингдек, педагогик вазиятларда оғтимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос хусусиятлари ҳамда долзарб масалалардан келиб чиққан ҳолда дастурда тингловчиларнинг махсус фанлар доирасидаги билим, кўникама, малака ҳамда компетенцияларига қўйиладиган талаблар такомиллаштирилиши мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қуйидаги модуллар мазмунини ўз ичига қамраб олади:

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

I.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалалари.

I.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташқил этишининг қонунчилик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.

2.2. Умумкасбий ва ихтисослик фанларини ўқитишда илгор хоржий тажрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш
3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойихалаш.
3.2. Умумкасбий ва ихтисослик фаълларини ўқитишда ахборот-коммуникация технологиялари.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсиив усуллари.

V. Тизimli тахлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизimli тахлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.
5.2. Сув ҳужалигида тизimli тахлил.

VI. Махсус фаъллар

6.1. Ирригация ва мелiorация.
6.2. Сув ресурсларини бошқариш.
6.3. Мелiorатив техника.

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Қурснинг максали ва вазибалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг максали педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёниларини юксак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўлган касбий билим, кўникама ва малакаларини мунгазам янгилаш, малака талабалари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетенглиги ва педагогик маҳоратини долмий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Қурснинг вазибаларига қуйидагилар кирди:

-“Сув ҳужалиги ва мелiorация” йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникама, малакаларини узлуксиз янгилаш ва ривожлантириш механизmlарини яратиш;

-замонавий талабаларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетенглик даражасини ошириш;

-педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;

-махсус фаъллар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тажрибаларни ўзлаштириш;

-“Сув ҳужалиги ва мелiorация” йўналишида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёниларининг фаъл ва ишлаб чиқариш билан интеграциясини таъминлашга қаратилган фаолиятни ташкил этиш.

Қурс якунида тингловчиларнинг билим, кўникама ва малакалари ҳамда

компетенглигида қўйилган талабалар:

“Олий таълимнинг норматив-ҳуқуқий асослари”, “Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёниларда ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш”, “Амалий хорижий тил”, “Тизimli тахлил

ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникама ва малакаларига қўйилган талабалар, тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёрларлиги ҳамда компетенглигига қўйилган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махсус фаъллар бўйича тингловчилар қуйидаги янги билим, кўникама, малака ҳамда компетенцияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- умумкасбий ва ихтисослик фаълларини соҳа йўналишлари бўйича ўқитиш конуниятлари ва таъминлашлари;
- умумкасбий ва ихтисослик фаълларини ўқитишда соҳа йўналишлари бўйича метод ва воситаларни қўлланилишини;
- умумкасбий ва ихтисослик фаълларини соҳа йўналишлари бўйича ўқитишда ахборот ва педагогик технологияларни ташкил этишни;
- мутахассислик фаъл ўқитувчисининг ўқув мезърий ҳужжатлари ва методик ишлари, уларни режалаштиришни ташкил этиш ва тайёрлаш методикасини;
- умумкасбий ва ихтисослик масалаларини ечишда қўлланиладиган ахборот технологиялари ва амалий дастурларини;
- соҳа бўйича маълумотлар базалари ва замонавий компьютер дастурларини;
- замонавий мелiorатив техникалар ва уларга кўрсатиладиган сервис хизмат турлари, таркиби ва тартибини;
- тизimli тахлил ва қарор қабул қилиш асослари бўйича назарий билимларни;
- ўзининг касбий фаолиятида тизimli тахлил ва қарор қабул қилишни амалда қўллай билишни қорак.

Тингловчи:

- илгорфаол таълим технологияларига асосланган ўқув машғулотларини лойихалаш ва режалаштириш;
- умумкасбий ва ихтисослик фаълларини соҳа йўналишлари бўйича ўқитиш шакллари (маъруза, семинар, амалий, лаборатория, мустақил таълим, курс ишлари, битирув малакавий ишлари, ўқув амалиёти, малакавий ишлаб чиқариш амалиёти) ни ташкил этиш ва бошқариш;
- таълим оловувчиларнинг биргаликда ҳамкорликдаги фаолиятини ташкил этиш;
- илгорфаол таълим технологияларини олий таълим амалиётига самарали татбиқ этиш;
- умумкасбий ва ихтисослик фаълларини ўқитиш жараёнида компьютер дастурларидан самарали фойдалана олиш;
- ўқув жараёнида техник жиҳозлардан ва компьютер технологияларидан кенг фойдалана олиш;
- мелiorатив машиналарнинг конструктив хусусиятлари ва лизинг шароитида ишлатиш қоидаларига амал қилиш;
- тизimli тахлилнинг услубияти, услуб ва воситаларидан фойдаланиб, унинг мезон ва босқичларига амал қилган ҳолда, мураккаб муаммоларни ҳал қилиш ва ўз қарорини асослай олиш қўшқималарини еталаши.

Тингловчи:

- умумкасбий ва ихтисослик фаълларни соҳа йўналишлари бўйича ўқитишнинг мультимедиа ва илгорфаол таълим технологияларини билиши ва улардан фойдалана олиши;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган маърузаларида таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлиқ вазифаларнинг белгилашиси.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалга қиритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонуни. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг бошқичлари ва асосий йўналишлари.

Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида”ги Қонуни ва унинг мазмун-моҳияти. Ёшларнинг ижтимоий ҳамда маънавий қамол топиши учун шарт-шароит яратиб беришда олий таълим муассасаларининг вазифалари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ИҚ-1533-сон Қарори, 2012 йил 24 июлдаги “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва бошқалар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 5 январдаги “Ўзбекистон таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 5-сон Қарори, 1998 йил 5 январдаги “Ўзбекистон таълим тизимини ларелиқлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида”ги 4-сон Қарори, 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон Қарори, 2006 йил 10 февралдаги “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш ҳусусидаги 20-сон Қарори, 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори, 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 3-сон августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон Қарори ва бошқалар, 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 242-сон қарори ва бошқалар.

Давлат таълим стандартлари, ўқув режалари ва фан дастурлари тушунчаси ва уларга қўйилган талаблар. “Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолашнинг рефинг тизими тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари талабаларининг малакавий амалиёти тўғрисида”ги Низом. “Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасалари биттувчиларининг якуний давлат аттестацияси тўғрисида”ги Низом. Олий таълим муассасаларида мустақил таълимни ташкил этиш тартиби тўғрисида”ги Низом. “Магистратура тўғрисида”ги Низом. “Очик лекцияларни ташкил этиш ва ўтказиш

- умумқасбий ва ихтисослик фанларининг соҳа йўналишлари бўйича дидактик таъминотини ишлаб чиқиш, машғулот ишланмаларини тайёрлаш;
- инновацион тафаккур юритиш орқали таълим жараёнида ижодий муҳитни яратиш;

- инновацион таълим технологияларини оқилона танлаб олиш;
- мутахассислик билан боғлиқликда инновацион таълим технологияларини реал амалиёт билан уйғунлаштиришга эришиш;
- инновацион таълим технологияларини ишлаб чиқиш ва оммалаштириш
- мелиоратив машиналардан фойдаланишнинг йиллик иш дастурини тузиш, иш турлари бўйича тармоқли режалар ишлаб чиқиш;
- ахборот-таҳлилий ҳужжатларни баҳолаш, умумлаштириш асосида ҳулосалар бериш малакаларини эгаллаши.

Тингловчи:

- педагогик инновацион фаолиятни самарали ташкил этиш ва амалга ошириш;
- таълим жараёнининг инновацион характер касб этишини таъминлаш;
- инновацион таълим технологияларига асосланган ўқув-билиш фаолиятини ташкил этиш ва ижодий фаолиятга йўналтириш;

- мелиоратив техникаларни модернизациялаш усулларини таҳлил қилиш;
- мураккаб муаммоларни ҳал қилишда замонавий ахборот технологиялари имкониятидан фойдаланиш компетенцияларини эгаллашни лозим

Қўрс ҳажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юкласи ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июлдаги ПФ-4732-сон Фармони 3-илосави билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилди.

«Сув ҳўжалиги ва мелiorация» йўналишини бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмуни

1. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалалари

Инсон онг ва тафаккурининг янгилашни жамият ривожланишининг муҳим омилли сифатида. Глобаллашув ва ижтимоий-маънавий ҳаётдаги ўзгаришлар тенденцияси ва истикболлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз”, “Юксак маънавият – енгилмас куч”, “Ўзбекистон мустақилликка эришиш остоначиси”, “Мамлакатини модернизация қилиш ва иқтисодий-тизимини барқарор ривожлантириш йўлида”, “Ватанимизнинг босқичма-босқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш бизнинг олий мақсадимиз”, “Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш- мамлакатимиз таракқиётининг асосий мезонидир”, “Она юртимиз бахти иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир” ва бошқа асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.

тартиби тўғрисида” ги Низом ва бошқа меъёрий ҳужжатлар. Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар бўйича хорижий тажриба.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик

Олий таълим тизимини модернизациялашнинг устувор йўналишлари. Инновацион таълим технологияларининг моҳияти, турлари ва назарий асослари, инновацион жараёнларнинг кечиб боскичлари. Педагогик технологиянинг таснифи, қонуниятлари, тамойиллари ва мезонлари. Таълим-тарбия жараёнини технологиялаштириш асослари.

Олий таълим муассасаларида ўқув жараёнини ташкил этишнинг инновацион шакл, метод ва воситалари. Очик маъруза, амалий машғулотларни лойихалаштириш, ташкил этиш.

Шахста йўналтирилган таълим технологияларининг мазмуни, йўналишлари. Таълим олувчиларнинг билиш фаоллигини ошириш ва мустақил таълимни ташкил этиш асослари инновацион таълим технологиялари: амалий ўйинлар, муаммоли ўқитиш, интерфаол таълим, модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс-стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, веб-нари таълим технологиялари, асинхрон методлардан ўқув-тарбия жараёнида фойдаланиш. Ўқув лойиҳаларини ишлаб чиқиш, портфолиоларни шакллантириш ва амалиётга таъбиқ этиш.

Педагог касбий компетентлигининг тузилиши ва мазмуни. Педагогнинг психологик, методик, инновацион, креатив, инновацион компетентлиги мазмун-моҳияти. Педагогик маҳорат асослари ва таркибий қисмлари. Ўқитувчининг коммуникатив компетентлиги, педагогик жараёнда мулоқат услубларини тўғри танлаш ва уларни самарали фойдаланиш. Педагогик деонтология. Пулк техникаси ва маданияти. Аудиторияда шахслараро муносабатларни самарали ташкил этиш ва гуруҳни оптимал бошқариш. Педагогик низоларни самарали хал этиш йўллари.

Креативлик - педагогик ижодкорликнинг асоси сифатида. Олий таълим педагог кадрларнинг креатив потенциали тушунчаси ва моҳияти. Педагогларда креатив компетентликини шакллантиришнинг зарурий шарт-шароитлари, методлари. Касбий фаолиятда позитив-фаол мотивация ва педагог кадрларнинг креатив потенциалини баҳолаш мезонлари. Таълимни ахборотлаштириш шартларида педагог кадрлар креатив имкониятларини баҳолаш мезони.

2.2. Умумкасбий ва ихтисослик фаиларини ўқитишда илгор хорижий тажрибалар

Умумкасбий ва ихтисослик фаиларини ўқитишда ўқув-меъёрий ҳужжатлар ва методик ишлар, уларни режалаштириш, ташкил этиш ва тайёрлаш методикаси. Умумкасбий ва ихтисослик фаиларини ўқитишда лаборатория, амалий машғулотлар ва ўқув амалиётини ташкил этиш методикаси. Умумкасбий ва ихтисослик фаиларини ўқитишда соҳа йўналишлари бўйича лойиҳавий таълим технологиясини қўллаш. Кейс-стади технологиясидан умумкасбий ва ихтисослик фаиларини ўқитишда фойдаланиш.

Ўқув жараёнини ташкил этиш ва унинг сифатини таъминлаш борасидаги илгор хорижий тажрибалар ва замонавий ёндашувлар. Замонавий таълим ва инновацион технологиялар соҳасидаги илгор хорижий тажрибалар: модулли-кредит тизими, blended learning (аралаш ўқитиш), case study (кейс-стади), масофали ўқитиш, маҳорат дарслари, веб-нари, эвристик методлар ва бошқалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш

3.1. Электрон педагогика асослари ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойихалаш

Педагогик жараёнда ахборот-коммуникация ва интерактив технологияларидан фойдаланиш. Таълимий Интернет ресурслари ва улардан ўқув жараёнида фойдаланиш. Интернет тармоғининг асосий хизматлари. Zoometiz ва бошқа таълим порталлари ресурслари билан ишлаш. Интернет тармоғида педагогларнинг, талабаларнинг электрон мулоқат муҳитида жамoa бўлиб ишлаш шакллари. Блог, форум ва тематик чатларни ташкил этиш усуллари. Педагогларнинг тармоқдаги ҳамкорлиги.

Педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини ташкил этиш. Электрон портфолио тушунчаси, таркиби, мазмуни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириш. Электрон ахборот-таълим муҳитида педагогик жараёни лойихалаштириш. Moodle дастури асосида ўқув ресурсларини яратиш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш, амалий дастурий воситалар ёрдамида электрон дарсликлар, тренажёрлар, виртуал лаборатория машғулотларини яратиш усуллари. Офис дастуриларида электрон ўқув-методик материалларини яратиш усуллари (Microsoft Word, Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дидактик материалларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнида қўллаш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар химоясини таъминлаш. Аутентификациялаш ёрдамида химоялаш. Химоялаш воситалари.

3.2. Умумкасбий ва ихтисослик фаиларини ўқитишда ахборот-коммуникация технологиялари

Сув ресурсларидан самарали фойдаланишда ахборот тизимларидан фойдаланиш. AutoCAD график муҳаррири. Excel дастури ёрдамида сугорини тармоқларига берилмаган сув миқдорини ҳисоблаш ва AutoCAD график муҳарриридан чизмаларни чизишда фойдаланиш. Сув ресурсларидан самарали фойдаланишда замонавий ахборот тизимлари. Мазғулотлар базаси тушунчаси. Ерларни мелiorатив ҳолатини яхшилаш бўйича мазғулотлар базаларини яратиш ва улардан фойдаланиш. Мазғулотлар базасини бошқариш тизимлари.

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсиw усуллари

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги ислохотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг таркибини. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга оид билим ва қўникмаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқат муҳити, мулоқат клубларини ташкил этиш, ўзининг тил қўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқ. Хорижий тилни ўрганишда грамматиканинг аҳамияти (грамматика ва лексика-В1-В2 оралинида). Тил ўрганишда ўқувчи ва ўргатувчиларнинг роли. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини билишнинг аҳамияти. Маданиятлараро мулоқат компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари хақида чет тилда гапира олиш).

Мулоқат мавзулари: кундалик ҳаётга оид (шахсий маълумот, оила ҳақида маълумот, бундан вақтини ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир, таълимга ва касбага йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид матнларни ўқиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фаани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдаги атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли тахлил ва қарор қабул қилиш технологиялари

Тизимли тахлил тупунчаси. Тизим ва тизимлар назарияси. Тизимли методология ва тизимли ёндашув. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли тахлилнинг мақсади ва вазифалари. Тизимли тахлилдан педагогик фаолиятда фойдаланиш техникаси. Педагогик тизим ва унинг тузилиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли тахлидини амалга ошириш. Тизимли тахлилни амалга оширишнинг асосий бошқичлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли тахлилни амалга ошириш методлари. Тизимли тахлил натижаларини манба шаклига келтириш технологияси.

Қарор тупунчаси ва унинг асосий вазифалари. Қарор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Қарорларни тайёрлашга қўйиладиган талаблар. Қарор вариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор қабул қилиш жараёни ва педагог шахен. Қарорларни қабул қилиш жараёнига таъсир кўрсатувчи асосий омиллар. Педагогик жараёни бошқаришда қарорлар (тезкор, тактик ва б.).

Қарор натижаларини баҳолашнинг эксперти ва прогнозист методлари. Қарорлар самарадорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш механизми.

5.2. Сув хўжалигида тизимли тахлил

Сув хўжалиги ва мелiorация соҳасида тизимли тахлил асосларидан фойдаланиш. Сугориш усуллари ва техникасида фойдаланишда тизимли тахлилни қўллаш. Пахта, бот, узум ва полiz экинларини сугоришни лойҳалаштиришда тизимли ёндашувнинг аҳамияти. Сув иерофтарчилигини аниқлашда тизимли тахлилнинг афзалликлари. Сугориш майдонидаги йўл тармоқлари ва химоя дарахтларининг қўлланиш сифатини ривожлантиришда тизимли тахлил усулларидан фойдаланиш.

Ортиқча намикан ерларнинг умумий ва хусусий сув мувозанат тенгламаларини аниқлашда қарор қабул қилишнинг усубияти. Ерларнинг шўрланишини аниқлаш ва унга қарши сув хўжалик, агромелиоратив, биологик ва гидротехник тадбирлар ўтказишда тахлилнинг амалий усулларидан фойдаланиш. Сув иерофтарчилигини аниқлаш ва унга чек қўйишда тизимли тахлилнинг ўрни. Ёллик зовурлар, курама зовурлар, тик зовурлар, уларнинг тузилиши ва тарқибий қисмлари, уларни қўллаш шароитлари ва режада жойлаштириш бўйича тахлиллар олиб боришни ташкиллагтириш.

VI. Махсус фанлар

6.1. Ирригация ва мелiorация

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 29 октябрдаги ПФ-3932-сонли “Ерларнинг мелiorатив ҳолатини яхшилаш тизимини тубдан тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармонида кўра қабул қилинган

сугориладиган ерларнинг мелiorатив ҳолатини яхшилаш бўйича 2008-2012 йилларга мўлжалланган Давлат Дастури асосида олиб борилган ишлар натижаларини шарҳлаш. Мелиоратив ишларни олиб борилиши. “Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2013-2017 йилнинг 19 апрелида Ўзбекистон Республикаси Президентининг «2013-2017 йиллар даврида ерларнинг мелiorатив ҳолатини янада яхшилаш ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-1958-сонли қарори асосида кўрилган комплекс чора-тадбирлар натижалари.

Сугориш усулларини тақомиллаштириш. Ер устидан сугориш ва унинг тақомиллашган сув тежамкор турлари. Ер остидан сугориш технологиясини тақомиллаштириш, афзалликлари ва камчиликлари.

Сугориш сувини сугориш далаида тақсимлаш асослари. Сугориш сувини йўқолишга йўл қўймаслик чора-тадбирлари. Гуноқ донадорлигини сақлаш, гуноқни ботқоқланишига йўл қўймаслик, сугоришни тўлик механизациялаш ва автоматлаштириш, сугоришда юқори иш унуми ва сифатига эришиш. Қиллоқ хўжалик экинларидан юқори ва мунғазам ҳосил олишга эришиш.

Сугоришда сувдан самарали ва тежамли фойдаланишни ташкил этиш чоралари. Фермерлар хўжалиқларига сувни тақсимлашни режалаштириш. Сугориш тармоқларини тозлаш ва таъмирлаш. Фермер хўжалиқларининг сув олиш кулоқларини сувни бошқариш ва ўлчаш иншоотлари билан жиҳозлаш.

Ер устидан сугориш ва унинг тақомиллашган тежамкор турлари. Этаглаб ва эграт оралатиб сугоришнинг сувни тежовчи усуллари. Кўча политизилён новлардан ўқарик ўрнида фойдаланиш. Эгратта плёнка тўшаб сугориш. Этилувчан қурулар ёрдамида сугориш. Сифонлаб сугориш. Автоматлаштирилган новлар билан сугориш.

Томчилагич сугоришни тақомиллаштириш йўллари. Томчилагич сугориш тизимларининг ривожланиши. Томчилагич сугориш тизимларидан фойдаланишнинг жазон микёсида ривожланиши. Ўзбекистон шароитида томчилагич сугориш тизимларини қўллашнинг ривожланиши. Томчилагич сугориш тизимининг ўзига хосликлари ва уни деҳқончиликда қўллашнинг афзалликлари ва уларнинг технологик асослари. Томчилагич сугоришнинг ўзига хос жиҳатларини ривожлантириш. Томчилагич сугоришни қўллаш шароитларини илмий асослаш. Томчилагич сугориш тизими ва унинг тарқибий қисмларини тақомиллаштириш.

Насос қурилмаси. Томчилагич сугориш тизим қуруларининг ҳисоби. Филтёрловчи станция (қурилма). Ўғит эритмасини тайёрлаш ва сувга қўшиш мосламасини тақомиллаштириш. Томчилагич сугориш тизимининг сугориш шлангларини менёрий асослари. Томчилагич сугориш тизимининг томизгичлари. Томизгичли ленталар ва уларнинг технологик асослари.

Субиригация, қўллаш шароитлари, афзалликлари ва уларнинг илмий асослари. Субиригация сугориш усуллари, уларнинг назарий асослари, афзаллик ва камчиликлари.

Пурқаб (туман ҳосил қилиб) сугориш, афзалликлари ва уларнинг технологик асослари. Янги сугориш усули ҳисобланиб бу усулда сув махсус туман ҳосил қилиш қурилмалари ёрдамида, сув туманига айлангитрилиб сугориш майдонини ер усти ҳаво қатламига пурқалади.

Сугориладиган ерларнинг мелiorатив ҳолатини яхшилаш. Гуноқларнинг батқоқланиши ва шўрланиши. Гуноқлар батқоқланиши ва шўрланишининг табиий ва сўъний омиллари. Бирламчи ва иккиламчи шўрланиш. Ортиқча нам ва тузнинг ўсимликка таъсири. Шўрланиш хиллари ва турлари. Ерларнинг шўрланишига қарши

мелиоратив тадбирлар. Ерларнинг шўрланишига қарши сув ҳўжалик, агро-мелиоратив, биологик ва гидротехник тадбирлар. Шўрланган ерларда сув тежамкор шўр ювиш тадбирлар мажмуасини такомиллаштириш.

Ерларни шўр ювишга тайёрлашдан аввал, сугориш тармоқларини ва айниқса, зовурларни ўсимлик ва лойқадан тозалаш. Шўр ювиш учун олинган поллар. Шўр ювишдан олдин ер майдонлари хайдаш.

Сугориш майдонидаги зовурлар. Зовур турини асослаш. Табиий ва суъий зовурлар. Гидротехник зовурлар тизимининг таркиби ва вазифаси. Ётиқ зовурлар, уларни режада жойлаштириш ва кўрсаткичлари ҳисоби. Курама зовурлар ва уларнинг қўлланиш шароитлари. Ётиқ зовурлар, тузилиши ва таркибий қисмлари.

6.2. Сув ресурсларини бошқариш

Сув ресурсларини бошқариш. Сув ресурсларини бошқаришнинг зарурияти ва принципи. Сув ресурсларини бошқариш турлари. Сув ресурсларини микдорини бошқариш зарурияти ва турлари. Сув ресурсларини сифатини бошқариш зарурияти ва турлари. Дунё миқёсида сув ресурсларини микдорини ва сифатини бошқариш тажрибаси. Сув ресурсларини бошқариш соҳасидаги ислохотлар.

Сув ресурсларини микдорини ва сифатини бошқариш тадбирларини амалга оширишни агроф-мухитта таъбири ва оқибатлари. Сув ресурсларини интеграллашган ҳолда бошқариш.

Дарё хавзасини ер усти, ер ости ва атмосфера ёгин сувлари ресурсларини ҳамда хавзани умумий ҳисоби турли, фозиларга таъминланган сув ресурсларини ҳисоблаш. Дарё хавзасидаги сув ҳўжалик мажмуаси қатнашувчиларининг берилган ҳисоблаш даврлари бўйича сув истеъмоли қилиш ва оқова сув чиқариш хажмларини ва режимларини ҳисоблаш. Сув ҳўжалиги балансини турли ҳисоблаш даврлари учун тузиш ва таҳлил қилиш.

Хавзада амалга оширилиши зарур бўлган сув ресурсларини микдорини ва сифатини бошқариш тадбирлари мажмуасини асослаш. Гидрологик, метеорологик ва гидрогеологик кузатиш маълумотларини йиғиш, хавзани дарё сувлари, ер ости сувлари ва атмосфера ёгин сувлари ресурсларини ҳисоблаш. Хозирги ва келажак даврлар учун сув ҳўжалик балансларини (СХБ) тузиш ва таҳлил қилиш.

6.3. Мелиоратив техника

Замонавий мелиоратив ва қурилиш машиналари. Уларнинг илчи жиҳозларини, бошқариш ва юргизиш тизимларини тузилиши ва ишлаш принциплари. Замонавий мелиоратив машиналарини I соат-машина иши баҳосини Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари хусусиятларидан келиб чиқиб ҳисоблаш. Мелиоратив машиналар паркинга янгилаш, манипаларни замон талабларига мос ҳолда, мейърий мудатларда алмаштириш ва модернизациялаш усуллари ва қоидалари. "Ўз-мелиомашлизинг" тизимида қўлланилаётган янги мелиоратив машиналарнинг конструктив хусусиятлари ва лизинг шароитида ишлатиш қоидалари. Ирригация ва мелиорация ишларини механизациялашнинг оптимал вариантларини таллаш, замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланиш. Мелиорация ва қурилиш машиналарини ва уларнинг илчи органларини такомиллаштириш, унификациялаш. "Ўз-мелиомашлизингсервис" шўъба корхонаси тизимида ташкил қилинган, давлат унитар корхоналарига ва бошқаларга лизинг шартномаси орқали берилган мелиоратив машиналарга кўрсатиладиган сервис хизмати турлари, таркиби ва тартиби. Мелиоратив тизимлар ва иншоотларда таъмирлаш-тиклаш ҳамда қурилиш ишлари мейърий ҳужжатлари. Мелиоратив машиналар паркидан фойдаланишнинг йиллик иш дастурини тузиш, иш турлари бўйича тармоқли режалар ишлаб чиқиш.

Ирригация мелиорация ишларини бажариш пудрати тендер савдолари. "Ўз-мелиомашлизингсервис" шўъба корхонаси тизимида ташкил қилинган, давлат унитар корхоналарига ва бошқаларга лизинг шартномаси орқали берилган мелиоратив машиналарга кўрсатиладиган сервис хизмати турлари, таркиби ва тартиби.

VII. Педагогик амалиёт

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтирган дарсларнинг муҳокама қилиниши ва таъкидлий таҳлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда, олий таълим муассасаларининг тегишли профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодий топшириқлар, кейслар, ўқув лойиҳалари, технологик жараёнлар билан боғлиқ вазиятли масалалар асосида амалий ишларни бажардилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, таркатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириқлар асосида ташкил этилади ва унинг натижаида тингловчилар битирув иши (лойиҳа иши) ни тайёрлайди.

Битирув иши (лойиҳа иши) талаблари доирасида ҳар бир тингловчи ўзи дарс бераётган фани бўйича электрон ўқув модуллариининг тақдимотиини тайёрлайди.

Электрон ўқув модуллариининг тақдимоти қуйидаги таркибий қисмлардан иборат бўлади:

Кейслар банки;

Мавзулар бўйича тақдимотлар;

Бошқа материаллар (фани ўзлаштиришга ёрдамчи қўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза матни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)

Электрон ўқув модуллариини тайёрлашда қуйидагиларга алоҳида эътибор берилади:

- тавсия қилинган адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;

- соҳа таракетиининг устувор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;

- умумийқасбий ва ихтисослик фанларидаги инновациялардан ҳамда илгор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.

Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи қасбий фаолияти натижаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини "Электрон портфолио" тизимида киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модуллари ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва қозғоқ вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Алабӣтлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000 й.
2. И.А.Каримов. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маръулмиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001 й.
3. И.А.Каримов. Юксак маънавият – енгилмас куч. –Т.: «Маънавият». 2008 й. – 176 б.
4. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш оstonасида. –Т.: «Ўзбекистон» 2011 й. – 440 б.
5. И.А.Каримов. Она юртимиз бахту икболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. «Ўзбекистон», 2015. – 302 б.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Таълим -тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш, барқарор авлодни вояга етказиш тўғрисида»ги 1997 йил 6 октябрдаги №1869-сонли Фармони.
3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Узлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида»ги 1998 йил 5 январдаги 5-сонли Қарори.
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Узлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув алабӣтлари билан таъминлашни такомиллаштириш тўғрисида»ги 1998 йил 5 январдаги 4-сонли Қарори.
5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида»ги 2001 йил 16 августдаги 343 -сонли Қарори.
6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Олий ўқув юртлиари талабаларига стипендиялар тўлаш тартиби ва миқдорлари тўғрисида»ги 2001 йил 17 августдаги 344 -сонли Қарори.
7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 мартдаги «Иловак таълим муассасалари фаолиятини лицензиялаш тартиби тўғрисида»ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 100-сонли Қарори.
8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида»ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли Қарори.
9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги «Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги 25-сонли Қарори.
10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Олий таълим муассасалари талабалари ўқиниши кўчириш, қайта тиклаш ва ўқитишда четлаштириш

тартиби тўғрисида»ги Низом тасдиқлаш ҳуусидаги 2010 йил 18 июндаги 118-сонли Қарори.

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 2010 йил 28 июлдаги 4232-сонли Фармони.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 2011 йил 20 майдаги 1533-сонли Қарори.

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги 2012 йил 24 июлдаги 4456-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги «Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 278-сонли Қарори.

15. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўриндошлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисида»ги Низоми 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли Қарори.

16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали илмий ва илмий педагогик кадрларни тайёрлаш аттестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чора тадбирлари тўғрисида»ги 2012 йил 28 декабрдаги 365-сонли Қарори.

17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги «Республика олий таълим муассасалари рейтингини баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида»ги 371-сон Қарори.

18. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги Вазирлар Маҳкамасининг «Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида» 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги 3-сонли Қарори.

19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 2 мартдаги «Магистратура тўғрисида»ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 36-сонли Қарори.

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги «Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 4732-сон Фармони.

21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги «Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш чора тадбирлари тўғрисида»ги 242-сонли Қарори.

22. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги «Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида» 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги 3-сон Қарори.

III. Махсуе алабӣтлар

1. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003 й. – 192 б.

2. Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари. - Т.: 2000 й. - 218 б.
  3. DUEE-Development of Uzbekistan English Teachers* - 2-том. CD ва DVD материаллари. - Тошкент.: 2008 й.
  5. Michael McCarthy "English Vocabulary in use". Cambridge University Press, 1999. Presented by British Council.
  6. Исмаилов А.А., Жанапов Ж.Ж. Саггаров Т.К, Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-услубий мажмуа. Basic User/ Breakthrough Level A1/Т.: 2011 й. - 182 б.
  7. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар) - Т.: "Истеъод" жамгармаси, 2008 й. - 180 б.
  8. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Тарбияда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар) - Т.: "Истеъод" жамгармаси, 2009 й. - 160 б.
  9. Саггаров Э., Алимов Х. Бошқарув мулоқоти. - Т.: "Академия", 2003 г. - 70 б.
  10. Махмудов И.И. Бошқарув психологияси. - Т.: 2006 г. - 230 б.
  11. Махмудов И.И. Бошқарув профессионализи: психологик таҳлил. - Т.: "Академия", 2011 г. - 154 б.
  12. Хамидов М.Х., Шукурлаев Х.И., Мамагалиев А.Б. "Қишлоқ хўжалиги гидротехника мелiorацияси". Дарслик. - Т. Шарқ, 2008 й. - 408 б.
  13. Хамидов М.Х., Шукурлаев Х.И., Мамагалиев А.Б. "Қишлоқ хўжалиги гидротехника мелiorацияси". Дарслик. Т.Шарқ - 2009 йил. 379 бет
  14. Мамаатов С.А. "Томчилатиб сугорити тизими". Қўланма. "Меҳридарё" - 2012 й. 80 б.
  16. Норқудов У., Шералиев Х. "Қишлоқ хўжалиги мелiorацияси". Дарслик. - Т. "Ўзбекистон миллий энциклопедияси", 2003 й. - 204 б.
  15. Ritzema J.P. DRAINAGE PRINCIPLES AND APPLICATIONS. Wageningen University 1125 стр. ISBN: Netherlands 2006
  16. American Society of Civil Engineers. Management, Operation and Maintenance of Irrigation and Drainage Systems. Amer Society of Civil Engineers. USA, 1991
  17. R. Quentin Grafton, Karen Hussey. Water Resources Planning and Management. Cambridge University Press. Cambridge, UK, 2011
  18. Adrian Laycock. Irrigation Systems - Design, Planning and Construction. CABI. UK, 2011
- IV. Электрон таълим ресурслари**
1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Мағбуот маркази сайти: www.press-service.uz
  2. Ўзбекистон Республикаси Давлат Ҳокимияти портали: www.gov.uz
  3. Ахборот-коммуникация технологиялари изоҳли лугати, 2004, UNDP DDI Programme www.lugat.uz, www.glossary.uz
  4. Ўзбек интернет ресурсларининг каталоги: www.uz
  5. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги: www.edu.uz
  6. Infocom.uz электрон журнали: www.infocom.uz
  7. www.ziyounet.uz
  8. www.cottonginning.com
  9. www.TIMI.uz
  10. www.pedagog.uz

ИШЛАБ ЧИКИЛГАН:

Олий таълим тизими педагог ва раҳбар кадрлари қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишнинг ташкил этиш Бойғимий-методик маркази

Директор У.Ш.Бегимкулов
М.У. 201__ й.

Тошкент ирригация мелиорация институти хузуридаги педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази

Директор А.С. Бердишев
М.У. 201__ й.

КЕЛТИРИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва маътака бошқаруви бўлими
Директор Жониккулов
М.У. 201__ й.

